

Tedarikçi Sorumluluğu

2017 İlerleme Raporu

En büyük sorumluluğumuz: Çalışanlarımızı ve gezegenimizi korumak.

Kaynakların sorumlu bir şekilde tedarik edilmesinden geri dönüşüme dek, ürünlerimizi nasıl yaptığımızı tüm yönleriyle derinlemesine düşünüyoruz. Bu 11. yıllık Tedarikçi Sorumluluğu İlerleme Raporu'nda, 2016 yılında tedarik zincirimiz çapında kaydettiğimiz ilerlemelere dair ayrıntıları bulabilirsiniz.

2016'da, tedarikçilerimizle birlikte yürüttüğümüz çalışmaları yoğunlaştırmaya devam ettik. 705 adet kapsamlı tesis denetimi gerçekleştirdik. Bu, şimdiye kadar ulaştığımız en yüksek sayı. Ve tedarikçilerimiz yüksek standartlarımızı karşılama konusunda bu yıl daha fazla başarı gösterdiler. Yüksek performans gösteren tedarikçi tesislerinin sayısı yüzde 59 artarken düşük performans gösteren tesislerin sayısı yüzde 31 azaldı. Çalışma saatleri bakımından uygunluk düzeyini yüzde 98'e çıkardık. Çin'deki tüm son montaj tesislerinde, UL Cöp Sahalarına Sıfır Atık onayında ilk kez yüzde 100 başarı sağladık. Ve tüm son montaj tesislerinde kullanılan endüstriyel kimyasallar ile ilgili olarak Apple'ın Denetime Tabi Maddeler Şartnamesi'ne yüzde 100 uygunluk elde ettik. Ayrıca, enerji verimliliği programımıza katılan tedarikçi tesislerinin sayısını 3 katına çıkararak karbon emisyonlarında 150.000 tondan fazla azalma sağladık. Büyük tedarikçilerimizin bir bölümü 2018'in sonuna kadar Apple üretim çalışmalarının tamamına yenilenebilir enerjiyle güç sağlamayı taahhüt etti. Gelecek için hedefimiz, tedarikçilerimizin tüm çalışan haklarını ve insan haklarını bağımsız olarak koruyabilecek ve kendi operasyonlarında sağlık, güvenlik ve çevre açısından etkin uygulamalar yürütebilecek yeterliliğe ulaşmalarını sağlamak.

Tedarik zinciri operasyonlarımızın merkezinde ürünlerimizi yapan insanlar yer alıyor. Tedarik zincirimizde yer alan çalışanları desteklemek, iş günlerinde ve ötesinde yaşamlarını daha iyi hale getirmeye yardımcı olmak için yeni yollar aramaya devam ediyoruz. 2016'da tedarikçilerimizle birlikte 2,4 milyondan fazla çalışana, sahip oldukları haklar konusunda eğitimler verdik. 2008'den bu yana 2,1 milyon kişi Apple'ın Tedarikçi Çalışanlarının Eğitimi ve Gelişimi (SEED) programına katıldı. Ayrıca, eğitim programlarımızı çalışan odaklı mobil platformları da kapsayacak şekilde genişleterek 80.000 çalışana İngilizce eğitimi sağladık ve yaklaşık 260.000 çalışan Çevre, Sağlık ve Güvenlik ("EHS") kurslarını tamamladı.

2016'da, sorumlu kaynak tedariği çabalarımızı ihtilaflı madenlerin ötesine taşıyarak kobaltı da listeye dahil ettik. Operasyonların sorumlu bir şekilde yürütüldüğünü doğrulamak için ihtilaflı maden ve kobalt izabe veya rafineri iş ortaklarımızın yüzde 100'ünün bağımsız üçüncü taraf denetimlerinden geçtiğini bildirmekten gurur duyuyoruz. Kaynakları sorumlu bir biçimde kullanma kararlılığımızdan hiçbir zaman ödün vermeyeceğiz ve standartlarımızı tedarik zincirimizin en uzak köşelerine kadar ulaştırmaya devam edeceğiz.

Bu rapor 2016'daki başarılarımıza odaklanıyor olsa da, daha yapılacak çok şey olduğunun farkındayız. Tedarikçilerimizi en yüksek standartlara tabi tutarak ve kalıcı değişimler yaratmak için onlarla iş ortaklıkları kurarak yaşamları iyileştirme ve çevreyi koruma konusundaki taahhütlerimize sadık kalıyoruz.

Tedarikçi Gelişimi

İş ortaklıkları ile ilerleme kaydetmek.

Tedarikçi Davranış Kuralları'mız, tedarik zincirimizde daha güvenli çalışma koşulları oluşturulması, işçilere adil davranılması ve çevreye duyarlı uygulamalar kullanılması için belirlediğimiz standartları içeriyor. Bizimle çalışan tüm tedarikçilerimizin Davranış Kuralları'mıza ve bu kuralları destekleyen standartlara uymayı kabul etmelerini zorunlu tutuyoruz. Davranış Kuralları'mız, yasalara uyma zorunluluğundan daha fazlasını kapsıyor. Tedarikçilerimizin uyması gereken şartların sayısı her yıl biraz daha artıyor ve çıtayı yükseltmeye yönelik çabalarımız sürüyor.

Tesis denetimlerinde, tedarikçinin operasyonları ve yönetim sistemleri Davranış Kuralları'mızı yansıtan 500'den fazla veri noktası üzerinden ayrıntılı bir şekilde değerlendiriliyor. Belgeleri gözden geçirmek, yöneticilerle ve üretim hattı operatörleriyle görüşmek ve tedarikçi tesislerini denetlemek için üçüncü taraf denetimcileriyle birlikte çalışmaya devam ediyoruz. Genel koşulları değerlendirirken aynı zamanda önemli ihlalleri de araştırıyoruz. Bu ihlaller arasında çocuk işçiler veya zorla çalıştırma, belgede sahtecilik, çalışanların korkutulması ya da çalışanlara misilleme yapılması ve büyük çevre ve güvenlik riskleri bulunuyor.

Tedarikçilerimizden istikrarlı bir gelişme göstermelerini bekliyoruz. Düşük performans gösteren bir tedarikçi yıldan yıla kendini geliştiremezse bizimle çalışma şansını kaybedebilir. 2016'da yürürlüğe koyduğumuz daha katı performans politikamızla birlikte, önemli ihlallerde bulunan veya tedarikçi sorumluluğu bakımından sürekli bir biçimde düşük performans gösteren tedarikçileri derhal gözetim planına alıyoruz. Yetersiz performansla ilgili politikalarımızın sonucunda, 2016'da 13 tedarikçiyle çalışmayı önemli ölçüde azalttık ve üç tedarikçiyle iş ilişkilerimizi tamamen sonlandırdık.

Yaklaşık

%30

2016'daki değerlendirmelerimizde yer alan yeni tedarikçilerin oranı

Hedefimiz, her zaman gelişmek.

2016'da, değerlendirmelerimizin yaklaşık yüzde 30'u yeni tedarikçileri içeriyordu. Bu tedarikçi iş ortaklarımızla görüşmelerimiz yeni tedarikçi alım süreciyle başlıyor. Bu aşamada, Davranış Kuralları'mızı birlikte incelemek üzere tedarikçinin tesislerini bizzat ziyaret ediyor, var olan tedarikçilerimizin hayata geçirdikleri en iyi uygulamaları onlarla paylaşıyor ve baştan itibaren başarılı yönetim sistemleri geliştirmelerine yardımcı oluyoruz. Sık rastlanan hataları anlamaları konusunda yeni tedarikçilere yardımcı oluyor ve onlara kanıtlanmış çözümler sunuyoruz. Ayrıca, kendi risk değerlendirmelerini yapmaları ve düzeltici eylem planları geliştirmeyi öğrenmeleri konusunda onlara destek oluyor ve daha sonra bunları üçüncü taraf denetimcilerimizle doğruluyoruz. 2016'da yeni tedarikçi alım sürecimize katılan tedarikçiler, başlangıçtaki öz değerlendirme puanlarına kıyasla puanlarını ortalama yüzde 39 oranında arttırdı.

Tedarikçi tesislerinde Davranış Kuralları'nın ihlal edildiğini tespit ettiğimizde onlarla birlikte çalışarak ihlalleri düzeltiyor ve iş ortaklarımıza gelecekteki sorunları proaktif bir şekilde önlemenin yollarını öğretiyoruz. Tedarikçi değerlendirmelerinin ardından, düşük puan aldıkları başlıklar üzerinde yapılan analizleri birlikte incelemek üzere tedarikçilerimizin tesislerini ziyaret ediyor, tüm sorunların altında yatan sebebi belirliyor ve tedarikçi iş ortaklarımızla birlikte duruma özel bir düzeltici eylem planı geliştiriyoruz. Bu süreç boyunca, tedarikci becerilerinin geliştirilmesi konusundaki engin deneyimimize dayanarak derlediğimiz 100'ün üzerinde teknik araç kitinden yararlanıyoruz. Değerlendirmeden sonraki üç ila altı ay boyunca Apple'ın teknik uzmanları tedarikçilerle ayrıntılı incelemeler yürüterek hedeflerine ulaşmaları konusunda onlara yardımcı oluyor. Ardından, yapılan iyileştirmelerin tedarikçi ile normal çalışma düzenimize dönmek için yeterli olup olmadığına veya tedarikçinin performans iyileştirme çabalarını desteklemek üzere kurduğumuz iş ortaklığının süresini uzatmaya gerek olup olmadığına karar vermek üzere son bir ziyaret planlıyoruz.

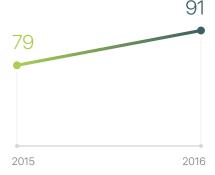
2016'da Alan Uzmanı ("SME") programımız aracılığıyla, düşük ve orta düzeyde performans gösteren tedarikçilerle özelleştirilmiş ve yüz yüze danışmanlık görüşmeleri gerçekleştirerek tedarikçilerimizle iş ortaklığı çabalarımızın kapsamını genişlettik. SME ekibimiz; iş hukuku, güvenlik riskleri değerlendirmesi ve kontrolü, kimya mühendisliği ve endüstriyel hijyen, makine ve elektrik güvenliği mühendisliği ve atık su, sel suyu ve hava emisyonu sistemleri tasarımı gibi alanlarda engin bir deneyime sahip teknik uzmanlardan oluşuyor.

2016'da SME programımızda 138 tedarikçi yer aldı. Yeniden değerlendirmeye tabi tutulan tesislerin 100 üzerinden aldıkları puanların ortalaması önceki yılın aynı dönemine kıyasla, Çalışan Hakları ve İnsan Hakları kategorisinde 79'dan 87'ye, Sağlık ve Güvenlik kategorisinde 79'dan 91'e, Çevre kategorisinde ise 67'den 87'ye yükseldi. Tedarikçilerimizle yakın iş ortaklıkları kurarak, tüm faaliyetlerini sorumlu bir biçimde gerçekleştirmeye yönelik çabalarında önemli ilerlemeler kaydetmeleri konusunda onlara günbegün destek oluyoruz.

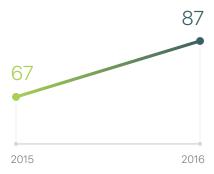
Çalışan Hakları ve İnsan Hakları Ortalama Puanı

2015 2016

Sağlık ve Güvenlik Ortalama Puanı

Çevre Ortalama Puanı

Örnek Çalışma

Birlikte çalışarak başarmak.

Sadece ABD'de değil tüm ülkelerde çevre sorunlarını çok ciddiye alıyoruz. Çin'in Suzhou kentindeki Dynacast tesislerinde yürüttüğümüz bir değerlendirme sırasında, sel suları ve tehlikeli atık yönetimi sorunlarının acil müdahale gerektirdiğini belirledik. Dynacast ile birlikte çalışarak acil sorunları giderdik ve uzun vadeli başarı elde etmelerine yardımcı olmak için Dynacast'i SME programımıza kaydettik.

Ekibimiz altı ay boyunca Dynacast çalışanlarını Apple'ın standartları konusunda eğitti ve onlara kendi kendilerini değerlendirmeyi öğretti. Apple, tesisin tamamındaki atık etiketlerinin ve işaretlerinin standartlaştırılması, tehlikeli madde depolama alanına sızdırmaz zemin kaplaması yapılması, depolama alanlarına acil durum ve sızıntı kitleri yerleştirilmesi, yalnızca atık maddeler değil diğer kimyasallar için de tali güvenlik bariyerlerinin geliştirilmesi gibi değişiklikleri hayata geçirmesi konusunda Dynacast'e yardımcı oldu. Dynacast ekibi ayrıca sel suyu kirliliği risklerini belirleme becerilerini iyileştirdi, bir sel suyu haritası oluşturdu ve yeni bir sel suyu yönetim süreci geliştirdi.

Sonuç olarak, yeniden yapılan değerlendirmede Dynacast'in puanı 63'ten 95'e fırlayarak şimdiye kadar kaydedilen en büyük tedarikçi gelişimlerinden biri oldu. Bunun ardından Dynacast, Apple'ın değerlendirme protokolünü ve standartlarını kendi tedarikçilerini denetlemek için de kullanmaya karar verdi.

Çalışma alanlarımız güvenli olmaları için tasarlandı.

Apple olarak değişimi kucaklıyoruz. Tedarikçilerimizin bir şeyleri farklı biçimde yapmalarını gerektiren yeni ürünler veya tasarımlar geliştirdiğimizde, süreç güvenliği mühendislerimiz üretim süreçlerini ayrıntılı bir şekilde inceleyerek sağlık, güvenlik ve çevreyle ilgili riskleri belirliyor. Riskler belirlendikten sonra, kendi mühendislik ekiplerimiz ve tedarikçilerimizin mühendislik ekipleriyle birlikte çalışarak riskleri azaltma planları tasarlıyoruz. Güvenlik testleri, teknik eğitimler ve tesiste doğrulamalar gerçekleştirerek yeni ürün ve bileşenlerin güvenli bir şekilde üretilebileceğinden emin oluyoruz.

2016'da süreç mühendislerimiz birçok yeni üretim süreci üzerinde ayrıntılı teknik değerlendirmeler hazırladılar. Ayrıca fabrikaların personel güvenliği ve çevresel uygunluk sağlamaya tam olarak hazır olmalarına yardım etmek için bir Fabrika Hazırlıklılık Değerlendirmesi aracı geliştirdik.

2,6 MİLYON ABD DOLARI

2016 yılında 1.000'in üzerinde çalışana geri ödenen tutar

İş bulmak için para ödediğinizi hayal edebiliyor musunuz? Biz de edemiyoruz.

Adil olmayan işe alma ücretleri nedeniyle borçlanmak, işe başlamak için kabul edilebilir bir yol değil. Borç karşılığı çalıştırma, Apple'ın Davranış Kuralları'nın önemli bir ihlali anlamına geliyor ve buna en ufak bir tolerans göstermiyoruz. Böyle bir örnekle karşılaştığımızda tedarikçiden tüm işe alım ücretlerini çalışana iade etmesini talep ediyoruz. 2016'da açığa çıkarılan ihlaller sonucunda 1.000'den fazla tedarikçi çalışanına 2,6 milyon ABD doları geri ödeme yapıldı. Bugüne kadar 34.000'in üzerinde çalışana toplam 28,4 milyon ABD doları geri ödendi. Borç karşılığı çalıştırma biçimindeki ihlallerin hemen hepsi tedarikçi üzerinde yapılan ilk değerlendirme sırasında ortaya çıkarılıyor. O yüzden bu konuyu yeni tedarikçi alım sürecimizin bir parçası haline getirdik. İhlalin tekrarı çok nadir görülen bir durum ve karşılaştığımız az sayıdaki örnek, bu tedarikçilerle iş ilişkilerimize son vermemizle noktalandı.

Örnek Çalışma

İşçilerin borç karşılığı çalıştırılmasını engellemek için çaba harcıyoruz. Nerede olursa olsun.

Nerede tespit edilirse edilsin, borç karşılığı çalıştırmayı kesinlikle hoşgörüyle karşılamıyoruz. Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki bir dağıtım merkezinde yürüttüğümüz kapsamlı tesis denetiminde, önemli ihlallerden biri olan borç karşılığı çalıştırma vakası tespit ettik. Borç karşılığı çalıştırma, denetlediğimiz tedarikçiye hizmet sunan bir alt yüklenicinin çalışanlarından birini içeriyordu.

Başka kural ihlalleri de tespit edildi. Örneğin aynı alt yüklenicinin, çalışanların pasaportlarını uygunsuz bir şekilde alıkoyduğunu belirledik. Bu alt yüklenici aynı zamanda standartların altında yemek ödeneği veriyor ve kabul edilebilir olmayan yatakhane kuralları uyguluyordu.

Bunların tümü ciddi ihlaller anlamına geliyordu ve bu sorunları gidermek için kendileriyle çalışmayı denememize rağmen, alt yüklenicinin standartlarımıza uyum sağlama konusunda isteksiz olduğu sonucuna ulaştık. Bu durum bize, ilk tedarikçiyle birlikte çalışarak alt yükleniciyi tedarik zincirlerinden çıkarmalarını ve mümkünse çalışanları kendi bordrolarına geçirmelerini sağlamaktan başka bir seçenek bırakmıyordu. Tedarikçimiz bunlarla yetinmedi. Bir tedarik zinciri sorumluluğu departmanı oluşturdu ve Elektronik Endüstrisi Vatandaşlık Koalisyonu'na ("EICC") üye oldu. Sektörümüzde borç karşılığı çalıştırma uygulaması, insan haklarına böyle güçlü bir bağlılık gösteren tedarikçiler sayesinde ortadan kalkacak.

Çocuk işçi çalıştırılması sorunuyla mücadelede kararlıyız.

Tedarik zincirimizde yasal çalışma yaşına erişmemiş birinin bulunmasını hiçbir mazeret haklı gösteremez. 2016'da yaklaşık 1,2 milyon kişinin istihdam edildiği 705 tesisi değerlendirdik ve yasal çalışma yaşının 16 olduğu Çin'de 15 yaşında bir çocuk işçinin çalıştırıldığını tespit ettik.

Tedarikçiden çocuk işçinin güvenli bir şekilde evine dönmesini sağlamasını, ona bir eğitim fırsatı sunarken aynı zamanda maaşını ödemeye devam etmesini talep ettik. Bu çocuk işçi yasal çalışma yaşına ulaştığında tedarikçinin ona iş fırsatı sunması zorunlu olacak.

%98

2016'da 60 saatlik çalışma haftası standardına uygunluk oranı

Tam zamanlı çalışmak, her zaman çalışmak anlamına gelmiyor.

Aşırı uzun saatler boyunca çalışmak üretim sektöründe sık karşılaşılan bir sorun. Uluslararası Çalışma Örgütü ve EICC standartlarını esas alan politikamız çalışma süresini haftada en fazla 60 saatle sınırlıyor ve çalışanların yedi günde bir izin yapmasını zorunlu kılıyor.

2016'da, tedarik zincirimizde çalışan yaklaşık 1,2 milyon çalışanın istihdam edildiği tedarikçi tesislerinde haftalık çalışma saatlerini takip ettik. Tüm çalışma haftalarında yüzde 98 uygunluk oranıyla bir önceki yıla göre daha başarılı sonuçlar elde ettik. Farklı departmanlardan gelen verilerin bütünleştirilmesini esas alan programımız, tedarikçilerin sunduğu tüm verileri standart değerlendirme sürecimizin bir parçası olarak dikkatli bir şekilde doğrulamayı içeriyor.

Apple'ın sınırladığı maddeleri içermeyen endüstriyel kimyasalların tüm son montaj tesislerindeki oranı

81

Kendi ürün geliştirme ekiplerimizle ve tedarikçilerin ürün geliştirme ekipleriyle eşleştirdiğimiz teknik uzmanlarımızın değerlendirdiği tesis sayısı

Önce sağlık ve güvenlik.

Apple, ürünlerimizde ve süreçlerimizde güvenli olmayan kimyasalların kullanımını önlemek için uzun süredir kararlılıkla çalışıyor. Temel denetimlerimizde kimyasal kullanımı uygulamalarını inceliyoruz ve Kimyasal Yönetimi programımız kapsamında ürün tasarımı, daha güvenli alternatiflerle değiştirme ve üretim süreçlerinin yeniden tasarlanması gibi yöntemlerle, tehlikeli madde kullanımını önlemeye veya azaltmaya odaklanıyoruz.

2016'da tüm son montaj tesislerinde yıllık kimyasal haritalama çalışmamızı tamamlayarak kimyasalların konumu, depolanması, miktarı gibi noktaların yanı sıra havalandırma ve koruyucu donanım gibi konuları da gözden geçirdik. Ayrıca, tüm son montaj tesislerinde kullanılan endüstriyel kimyasalların, Apple'ın sınırladığı benzen, n-hekzan ve temizlik veya yağdan arındırma maddelerinde kullanılan klorlu organik bileşikler gibi maddeleri içermeme oranının yüzde 100 olduğunu doğruladık. Daha fazla şeffaflık sunmak ve daha güvenli çözücülerin benimsenmesini sağlamak için, öğrendiklerimizi Green America'nın Clean Electronics Production Network (Temiz Elektronik Üretim Ağı) girişimi aracılığıyla da paylaştık.

Ayrıca 2016'da, kimyasal yönetimi çalışmalarımızı son montaj tesislerinin yanı sıra kritik bileşenlerin üretildiği tedarikçileri de kapsayacak şekilde genişlettik. Teknik uzmanlarımızı kendi ürün geliştirme ekiplerimiz ve tedarikçilerin ürün geliştirme ekipleriyle eşleştirerek 81 tesisi inceledik. Bu incelemelerde kimyasal envanterlerini, mesleki tehlike risklerini, depolama ve yönetim sistemlerini değerlendirdik. Sorunları kendi kendilerine tespit edebilmeleri ve çözebilmeleri için bu tedarikçilere danışmanlık hizmetleri ve eğitimler de sunduk. Ayrıca departmanlar arası çalışmalarla her yeni ürün için kimyasal yönetiminde gözetim sağlayacak ve geçmişte yapılan iyileştirmelerin sürdürülmesini garanti altına alacak bir model geliştirdik. Üretim süreçlerimizdeki kullanımalarını sınırlamak veya yasaklamak istediğimiz tehlikeli maddeleri tespit etmek için tedarikçilerimizi Apple'ın Düzenlemeye Tabi Maddeler Şartnamesi temelinde değerlendirmeye devam edeceğiz.

Bir Apple Alan Uzmanı, Çin'in Shenzhen kentinde bir üretim operatörüyle yapıştırıcı maddelerin güvenli kullanımını konuşuyor.

Çevre duyarlılığı konusunda iş ortaklarımıza öncülük ediyor ve aynı adımları atmaları için onlara destek oluyoruz.

Tedarik zincirimizin her aşamasında, karbon emisyonlarını en düşük seviyeye indiren, çöp sahalarına gönderilmesi gereken atıkları ortadan kaldıran, su tasarrufu sağlayan ve güvenli olmayan kimyasal maddeler yerine başka maddelerin kullanılmasını zorunlu kılan programlar yürütüyoruz. Ayrıca kullandıkları enerji miktarını azaltmaları ve yenilenebilir enerji kullanımına geçiş yapmaları konusunda tedarikçilerimize destek oluyoruz. Kağıt tedarik zincirimizin sorumluluğunu da üstleniyoruz: Ambalajlarımızda kullanılan kağıdın yüzde 99'undan fazlası geri dönüştürülmüş ağaç lifinden veya sürdürülebilir şekilde yönetilen ormanlardan ve kontrol altında tutulan ağaç kaynaklarından sağlanıyor. Apple'da yaptığımız her şeyin merkezinde yenilik var ve bu, tedarik zincirimizdeki insanlara ve gezegenimize duyduğumuz sorumluluk konusunda da geçerli.

#1

Kurumsal Şeffaflık Endeksi (CITI) sıralamasında üç sene üst üste elde ettiğimiz konum

Dünya büyük. Üzerindeki etkimiz ise olabildiğince küçük.

Son üç yıldır Kurumsal Şeffaflık Endeksi ("CITI") sıralamasında 80'in üzerinde puan alarak en iyi notu elde ediyoruz ve Apple bunu başaran ilk şirket. Çin'de Kamu ve Çevre İşleri Enstitüsü ("IPE") tarafından yönetilen CITI, çevresel şeffaflık konusunda kapsamlı uzmanlığa sahip bir sivil toplum kuruluşu.

Tedarikçilerimizin çevresel performans bakımından ilerleme kaydetmeleri gereken alanları tespit etmek için IPE'nin topladığı çevresel verileri kullanıyoruz ve belirlediğimiz eksiklikleri giderme konusunda gözetim desteği sunmaları için IPE personelini davet ediyoruz. Bu sayede, 2012'den bu yana yerel çevre makamlarının belirlediği 196 sorun giderildi ve sadece 2006'da tam 23 sorun çözüme kavuşturuldu. Tüm bu örneklerde IPE, yapılan iyileştirmelerin bağımsız üçüncü taraf kontrollerinden geçişine olanak sağladı ve süreci denetledi. Ve şimdi, bu sürece katılan tedarikçilerimizin %100'ü yapılan iyileştirmelerin kalıcı olduğunu göstermek için IPE'nin platformu üzerinden yıllık çevre izleme verilerini paylaşmaya devam ediyor. Tedarikçilerimizden bazıları bu yaklaşımı içselleştirdi ve şimdi kendi tedarik zincirlerindeki çevresel sorunları yönetmek için de doğrudan IPE ile birlikte çalışıyorlar.

2016'da çöp sahalarına gönderilmekten kurtarılan atığın ton cinsinden miktarı

Sıfır atık hedefimizde yüzde yüz kararlıyız.

2016'da UL Çöp Sahalarına Sıfır Atık onay programımızı Çin'deki tüm son montaj tesislerini kapsayacak şekilde genişleterek üretim atıklarını azaltma ve günün birinde tamamen ortadan kaldırma yönündeki çabalarımızı artırdık. Çöp sahalarına gitmesi önlenen toplam atık miktarı önceki yılın aynı dönemine kıyasla iki kattan fazla artarak 2015'te 74.000 ton iken 2016'da 200.000 tona çıktı. Çin'deki son montaj tesislerimizin tamamında çöp sahalarına gitmesi önlenen atık oranı %100 ve üçüncü taraf denetimlerinde 15 tesis sıfır atık onayı elde etti. 2015'te bu onayı yalnızca 1 tesis almıştı. Programın etkileri tedarikçilerimizin çok daha ötesine geçiyor. Bu çaba sayesinde yerel geri dönüşüm ağları güçlendi, sarf malzemelerinin kapalı döngü halinde kullanılmasını sağlayan süreçler yeniden tasarlandı, yeniden kullanılabilir ve geri dönüştürülebilir malzemelerin kullanım oranı arttı ve bileşen tedarikçileri arasında da bu örneği takip etme isteği oluşmaya başladı.

Örnek Çalışma

Sıfır atık ilkesiyle üretim tesisi yaratmak.

2015'te, son montaj tedarikçilerimiz için bir sıfır atık programı başlattık. Katılımcılardan biri de Şanghay'daki Tech-Com tesisiydi. Tesisle yakın çalışmalarımız sırasında, ürettikleri atığın yüzde 20'sinden fazlasının yakıldığını veya çöp sahalarına gönderildiğini fark ettik. Tedarikçimizle ve tedarikçimizin yerel geri dönüşüm tesisiyle yaptığımız iş birliği sonucunda, atıkların ayrılması ve geri dönüştürülmesi bakımından daha iyi bir süreç geliştirdik. Sonuç olarak Tech-Com artık atıklarının tamamını geri dönüştürebiliyor. Tech-Com ayrıca yiyecek atıklarının yönetimi için de bir süreç geliştirdi ve bu atıkları çöp sahası yerine yerel bir kompost alanına göndermeye başladı. Tesis, öğrendiklerinden yararlanarak kendi tedarikçileri için ambalaj malzemelerini toplayıp yeniden kullanmalarına yardımcı olan bir süreç de geliştirdi. Programın başlamasından bu yana Tech-Com 10.000 tondan fazla atığın çöp sahalarına gitmesini önleyerek 2016'da UL Çöp Sahalarına Sıfır Atık onayını hakkıyla elde etti.

14,3 MILYAR+

2016'da litre cinsinden sağlanan su tasarrufu. 2013'ten bu yana 30 milyar litreden fazla su tasarrufu sağlandı

150 BIN+

2016'da karbon emisyonlarında ton cinsinden sağlanan azalma

Daha az su kullanmak için daha çok çalışıyoruz.

Su, gezegenimizdeki en önemli ve en sınırlı kaynaklardan biri. Apple'ın Temiz Su Programı 2013'ten bu yana, tedarikçilerin uyguladıkları süreçlerde temiz su kullanımını azaltmaya ve işlenmiş atık suların yeniden kullanımını ve geri dönüşümünü artırmaya odaklanıyor. Bu yıl tedarikçilerimizin 14,3 milyar litreden fazla su tasarrufu sağlamasına yardımcı olduk ve 86 tesiste ortalama yüzde 35 yeniden kullanım oranına ulaştık. Temiz Su Programı'mız başladığından bu yana 30 milyar litreden fazla su tasarrufu sağlandı. Bu, gezegenimizdeki herkese 18'er bardak temiz su sağlamaya yetecek bir miktar.

Karbon ayak izimizi azaltmak için önemli adımlar atıyoruz.

Karbon ayak izimizi oluşturan tüm emisyonları azaltarak iklim değişimiyle mücadele etmek için çok çalışıyoruz ve bu çalışmalara tedarik zincirimizi de dahil ediyoruz. Ama bununla kalmıyoruz. Tedarikçi tesislerine güç sağlamak üzere 2020'ye kadar dünya çapında 4 gigawatt yenilenebilir enerji üretmek için tedarikçilerimizle birlikte çalışıyor, yenilenebilir enerji kullanımını ilerletiyoruz. 2016'da, enerji verimliliği programımıza katılan tedarikçi tesislerinin sayısını üç katına çıkararak karbon emisyonlarında 150.000 tondan fazla azalma sağladık. Büyük tedarikçilerimizin bir bölümü 2018'in sonuna kadar Apple üretim çalışmalarının tamamına yenilenebilir enerjiyle güç sağlamayı taahhüt etti. Karbon emisyonlarını yılda 7.000.000 ton azaltacak olan bu taahhütler yılda 1.500.000 aracın trafikten çekilmesine eşit.

Tedarikçi Çalışanlarına Eğitim Sağlamak ve Güç Kazandırmak

Her iş günü, çalışanlar için fırsatlar içermeli.

Tedarik zinciri operasyonlarımızın merkezinde, ürünlerimizi yapan çalışkan insanlar yer alıyor. Onların sadece işlerinde değil tüm hayatlarında başarılı olmalarını istiyoruz. Ve bu başarı, sahip oldukları hakları öğrenmeleriyle başlıyor. 2008'den bu yana tedarikçilerimiz, sahip oldukları çalışan haklarını, yerel kanunları, sağlık ve güvenlik ile ilgili düzenlemeleri ve Apple Davranış Kuralları'nı öğrenmeleri için 11,7 milyonun üzerinde çalışana eğitim verdi. Tedarik zincirimizdeki çalışanlara haklarını öğrenmelerini sağlayacak eğitimlerin yanı sıra birçok disipline yayılan dersler de sunuyoruz. Bu dersler, akıcı bir İngilizce konuşma becerisi kazanmaktan finans alanıyla ilgili kişisel vasıfları geliştirmeye kadar pek çok disiplini içeriyor. Tedarik zincirimizdeki insanları korumaya ve onlara hem bugün hem de gelecekte yardımcı olacak araçlar sunmaya devam etmekte kararlıyız.

2,1 MILYON+

Başlangıcından bu yana Tedarikçi Çalışanlarının Eğitimi ve Gelişimi (SEED) programına katılan öğrencilerin sayısı

Fırsatlarla dolu bir iş yeri.

Tedarikçi Çalışanlarının Eğitimi ve Gelişimi (SEED) programı, 2008'den beri tedarikçi tesislerindeki sınıflara Mac bilgisayarlar, iPad'ler ve video konferans donanımları vererek çalışanların temel bilgisayar becerilerinden kozmetolojiye kadar birçok konuda eğitim almalarına olanak sağladı. Yüksek eğitim almak isteyen çalışanlar ön lisans ve lisans programlarımızdan yararlanabiliyorlar. Apple, 2016 yılında 2.500 çalışanı SEED'in yüksek öğrenim programlarına kaydetti ve böylece program başladığından bu yana ön lisans veya lisans derecesi elde eden katılımcıların toplam sayısı 10.600'e ulaştı. Bugüne kadar SEED'e 2,1 milyondan fazla çalışan katıldı ve bu katılımın 700.000'den fazlası 2016 yılında gerçekleşti.

Eğitim programlarımızı mobil platforma taşıyoruz.

Çalışanlarımızı daha iyi eğitmek ve bilgilendirmek için her gün kullandıkları bir aygıttan yararlanıyoruz: akıllı telefonlar. 2016'da, çalışan odaklı mobil platformlar aracılığıyla 80.000'den fazla çalışan İngilizce eğitimlerine katıldı. Ve yaklaşık 260.000 çalışan, 3 milyondan fazla testi tamamlayarak Çevre, Sağlık ve Güvenlik ("EHS") kurslarını bitirdi. 315.000 çalışan ise kariyer gelişimi eğitimimizden yararlanarak mesleki becerilerini geliştirdi.

"Yazılımı sadece bir aydır kullanıyorum ama bu bir ayda benim için vazgeçilmez hale geldi. Öğrenmeyi, sınavlara girmeyi ve platformdaki diğer insanlarla yarışmayı çok seviyorum. Bunları yapmak bilgilerimi artırmama yardımcı oluyor ve beni daha iyi bir lider haline getiriyor. Her gün yeni bir şeyler öğrenmenin verdiği hissi kelimelerle anlatmak çok zor."

Wu Jia Xin, bileşen üreten bir tedarikçi tesisinde operatör

Örnek Çalışma

Eğitimi fırsata dönüştürmek.

İki üniversite derecesine sahip Jiang Hong Liu, Foxconn'da deneyimli bir müdür. Bu, Jiang'ın montaj hattında teknisyen olarak çalışmaya başladığı günlerde hayal dahi edemeyeceği bir gelecekti.

Jiang bir gün öğleden sonra Foxconn'un koridorlarında yürürken Tedarikçi Çalışanlarının Eğitimi ve Gelişimi (SEED) programının posterini gördü. Hep üniversiteye gitmeyi hayal etmiş olsa da, ailesinin içinde bulunduğu şartlar bu hayali imkansız kılıyordu. SEED, bir yandan eğitimini sürdürüp bir yandan da ailesine destek olmak için çalışmaya devam etmesine olanak sağladı. Önce ön lisans derecesini alan Jiang birkaç yıl sonra lisans derecesine de kavuştu.

Azmi ve kararlılığı nihayet sonuç vermişti. Jiang, Foxconn'da yıllar içinde kariyer basamaklarını tırmandı ve başlangıçtaki teknisyenlik işinden kendi ekibinin müdürü olma noktasına geldi.

"İşimi çok seviyorum. Apple'ın eğitim programı kariyerimi geliştirmemde bana çok yardımcı oldu. İngilizcemi ilerletmem de müşterilerle iletişim kurmama ve projeleri bağımsız olarak yönetmeme olanak sağladı. SEED olmasaydı bugünkü kariyerime sahip olamazdım."

Jiang Hong Liu

Jiang Hong Liu, Foxconn kampüsünün önünde.

Çok etkili bir güvenlik aracı: eğitim.

İş yerinde sağlık, güvenlik ve çevre ile ilgili sorunları proaktif bir şekilde ele almak ve yönetmek için gerekli becerilerde eksiklik tespit ettik ve bunun üzerine 2013'te Apple Çevre, Sağlık ve Güvenlik Akademisi'ni ("EHS Akademisi") kurduk. Tedarik zinciri çalışanlarımıza çevre, sağlık ve güvenlik konularında önemli beceriler kazandırarak aynı zamanda gelişim fırsatları bulmalarına yardımcı oluyoruz. EHS Akademisi, yerel tesis yöneticilerine çevrenin korunması, hava kirliliği, su yönetimi, kimyasal yönetimi, acil durumlara hazırlık ve güvenlik donanımı gibi konularda uygulamalı eğitim verme olanağı sunuyor. Yöneticilerden, ders içeriklerini takip etmenin yanı sıra tesislerindeki çevre, sağlık ve güvenlik koşullarını iyileştirmek için projeler geliştirmeleri ve uygulamaları bekleniyor. EHS Akademisi katılımcıları, bugüne kadar 270 tedarikçi tesisinde 3.300 proje başlatarak sınıf dışında da gerçek bir etki yaratmayı başardı.

Örnek Çalışma

Bakır geri dönüşümü için farklı insanları ve becerileri bir araya getiriyoruz.

FW, Tom ve Bonnie, Çin'in Suzhou kentinde esnek baskılı devre kartı üreten Flexium'un farklı departmanlarında çalışıyorlar. Apple'ın EHS Akademisi'nde tanıştılar ve eğitimlerine devam ederken, iş yerinde de birlikte çalışmaya karar verdiler.

EHS Akademisi'nin odaklandığı alanlar arasında su yönetimi de bulunuyor. Bu eğitime katılanlar kirletici maddeleri ayıklama, geri dönüştürme ve ıslah etme gibi atık su işleme yöntemlerini öğreniyorlar. Tom, Bonnie ve FW, öğrendiklerini kendi tesislerinde uyguladılar. Tom, bakır esaslı atık suların işlenmesiyle ilgili riskleri ve avantajları değerlendirdi ve yasal konuları araştırdı. FW, bütçe ve kaynak elde etmek için projeyi Flexium yöneticilerine sundu. Bonnie de projeyi şirket genelinde koordine etti çünkü projenin gerçekleştirilebilmesi için yapı tedarikçilerinden test mühendislerine birçok farklı beceri grubunun katkısı gerekiyordu.

Sonuç olarak Flexium'un atık sularındaki bakırın elektroliz yoluyla ayrıştırılmasını sağlayan bir program başlattılar. Şimdi, atıkların bertaraf edilmesi için para ödemek yerine üçüncü taraf bir satıcıya bakır satıyorlar. Projede EHS Akademisi'nin su ve katı atık yönetimi eğitimlerinde öğrendiklerini kullandılar ve aynı zamanda kaynakların geri dönüştürülmesi konseptini hayata geçirdiler.

Tom, "Apple EHS Akademisi pratik dersler vermekle kalmadı, iletişim ve yönetici bilgilendirmesi gibi sosyal becerileri de kapsayan liderlik dersleri sunarak şirket çapında yepyeni iş birliği yöntemleri geliştirmemize yardımcı oldu" diyor.

Proje, Bonnie'nin işle ilgili becerilerini artırdı ve kişisel olarak gelişmesini sağladı. "Akademi'den önce işim çeşitli departmanlara politikaları ve prosedürleri okumaktan ibaretti. Liderlik eğitiminden sonra ise Çevre, Sağlık ve Güvenlik konularında şirket genelinde olumlu değişikliklerin hayata geçirilmesinde etkili olmamı sağlayan personel iletişimi tekniklerini kullanır hale geldim" diyor Bonnie.

FW, Tom ve Bonnie, Çin'in Suzhou kentindeki Flexium'da bulunan su arıtma tesislerinin önünde.

22 BİN+
2016'da anketlere
verilen yanıt sayısı

Çalışanlar istek ve şikayetlerini dile getirebilmeli.

Apple, haklarının çiğnendiğine inanan çalışanlara seslerini duyurabilecekleri bir platform vermek amacıyla tedarikçi tesislerinde çalışanların şikayetlerini anonim olarak bildirebildikleri bir anket uygulaması başlattı. Bu anketler, çalışanların telefonla ücretsiz olarak arayabilecekleri interaktif sesli yanıt sistemi ve sosyal medya üzerinden çalışanlara sunuldu. Program, 2014'te üç tesiste başlatıldı ve zaman içinde farklı son montaj tesislerini ve bileşen üretim merkezlerini de içerecek şekilde 29 konuma yayıldı. 2016'da anketlere 22.000'in üzerinde yanıt aldık. Bu yanıtlar, tesislerinde gelişme göstermeleri gereken alanlar hakkında tedarikçilere doğrudan geri bildirim verebilmemize olanak sağladı.

Kaynakları Sorumlu Kullanmak

Kaynakları daha sorumlu kullanabilmek için daha derinlere iniyoruz.

Apple, ürünlerimizde yer alan materyallerin sorumlu bir şekilde elde edilmesine büyük bir önem veriyor ve tedarikçileri için belirlediği katı standartlar bakımından sektörde başı çekiyor. 2010 yılında kalay, tantal, tungsten ve altın (3TG) için, izabe aşamasına varıncaya kadar tüm tedarik zincirinin haritasını çıkaran ilk şirket olduk. 2015'te buna kobaltı da ekledik. Arka arkaya iki yıldır 3TG izabe tesislerimizin ve rafinerilerimizin yüzde 100'ü bağımsız üçüncü taraf denetimlerine katılıyor. Artık kobalt izabe tesislerimizin ve rafinerilerimizin de kendi operasyonlarındaki riskleri değerlendirmelerini ve yönetmelerini zorunlu tutuyoruz. Kobalt tedarikçilerimizin de yüzde 100'ü bağımsız üçüncü taraf denetimlerinden geçiyor. 3TG izabe tesislerimizin listesini yayınlamaya devam ediyoruz ve şimdi buna kobalt tedarikçilerimizi de ekliyoruz. Ayrıca tedarik zincirimizde el emeğiyle elde edilen tüm materyallerin tedarik süreçlerinin sorumlu bir biçimde gerçekleştirildiğini doğrulamak için tedarikçilerimizle ve paydaşlarımızla birlikte çalışıyoruz. Her zaman daha fazlasını yapabileceğimizi biliyoruz. Standartlarımızı tedarik zincirimizin derinlerine yaymaya devam edeceğiz.

Her şey tedarik zincirimizin haritasını çıkarmamızla başlıyor.

Geçimini madencilikle sağlayan topluluklara destek olmak ve çevreyi korumak için öncelikle ürünlerimizde kullandığımız madenlerin nereden geldiğini belirlememiz gerekiyor. 2010 yılında 3TG için, bitmiş üründen izabe aşamasına kadar tüm tedarik zincirinin haritasını çıkaran ilk şirket olduk. Tedarik zincirindeki 3TG izabe tesislerini şeffaf bir şekilde listeleyen ilk şirket olmayı da başardık. Tedarik zincirimizdeki 3TG izabe tesislerinin ve rafinerilerinin listesini yayınlamaya devam edeceğiz.

3TG konusundaki çalışmalarımıza benzer şekilde, kobalt tedarik zincirimiz üzerinde de yoğun çaba harcıyoruz. 2014 sonunda kobalt kullanımıyla ilgili riskleri araştırmaya giriştik ve 2015'te kobalt tedarik zincirimizin haritasını maden aşamasına varıncaya kadar çıkarmaya başladık. Ve şimdi ilk defa kobalt izabe tesislerimizi ve rafinerilerimizi açıklıyoruz.

İzabe ve Rafineri Düzeyine Kadar Haritası Çıkarılan Materyaller

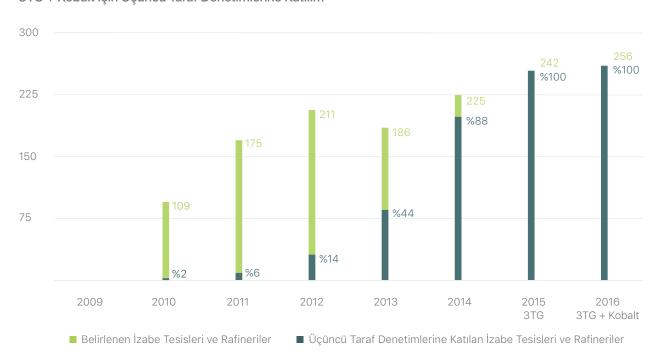
Co Kobalt	%100	Ta Tantal	%100
Sn Kalay	%100	W Tungsten	%100
Au	%100		

Üçüncü taraf onayları ile standartlarımızı yüksek tutuyoruz.

izabe tesislerimizin faaliyetlerinin katı ama bir o kadar da gerekli kurallarımıza uygun bir biçimde yürütüldüğünden emin olmak için bağımsız denetimcilerle çalışıyoruz. İhtilaflı madenler konusunda bağımsız üçüncü taraf denetimlerine katılan izabe tesislerinin ve rafinerilerin sayısını istikrarlı bir biçimde artırıyoruz. 2016'da 3TG izabe tesislerinde ve rafinerilerinde denetimlere yüzde 100 katılım oranı hedefimize bir kez daha ulaşmayı başardık. 2016'da ayrıca, Çin Metal, Mineral ve Kimyasal İthalatçıları ve İhracatçıları Ticaret Odası ("CCCMC") ile iş ortaklığı kurarak kobalt için bir üçüncü taraf denetim programı geliştirdik. Kobalt tedarik zincirimizdeki tüm izabe tesislerinin ve rafinerilerin bir üçüncü taraf denetim programına katılmaları artık zorunlu hale geldiğinden, bu denetimlerde tespit edilen sorunların çözülmesi için gereken düzeltici eylemlerin uygulanmasını sağlayacağız.

2016'da bağımsız bir üçüncü taraf denetimine katılan 3TG ve kobalt izabe tesislerinin ve rafinerilerinin sayısı 256'ya ulaştı. Buna ek olarak Apple, üretim tedarikçilerinin tesislerinde gerçekleştirdiği onlarca yerinde denetim sayesinde, tedarikçilerin titizlikle uyulması gereken kurallarımıza ne kadar hakim olduklarını değerlendirdi. Denetim programlarına katılmak, izabe tesislerinin ve rafinerilerin, kaynaklarını ve önemli risklerle potansiyel ilişkilerini haritalandırmaları için ihtiyaç duydukları sisteme sahip olmalarını sağlamada etkili bir rol oynamaya devam ediyor. Tüm izabe tesislerinin ve rafinerilerin beklentilerimizi anlamasına yardımcı olmaya çalıştığımız halde, 2016'da standartlarımıza uyum sağlamak istemeyen veya sağlayamayan 22 tesisi tedarik zincirimizden çıkardık.

3TG + Kobalt İçin Üçüncü Taraf Denetimlerine Katılım

Yenilikçi bir adım: türünün ilk örneği risk değerlendirme aracı.

2016'da, kaynakları sorumlu kullanma şartlarımızı daha fazla sorunu ele alacak şekilde genişleterek dünya çapında zorla çalıştırma ve çocuk işçilik, sağlık ve güvenlik ve çevresel etkiler gibi sorunlara daha açık bir yaklaşım içerecek hale getirdik. Bunu yapabilmek için izabe tesislerinin ve madenlerin kendi risklerini değerlendirmelerini daha kolay ve verimli hale getirmemiz gerekiyordu. Böylece Apple gibi şirketler, en yüksek düzeyde sorumlulukla tedarik edilen malzemeleri bulup kullanabilirdi. Mevcut araçların hiçbiri tedarik zincirimize özel materyalleri, coğrafi konumları ve kurumları kapsayan geniş risk yelpazesini değerlendirebilecek esneklikte değildi. Bu nedenle, kullanımı kolay bir risk değerlendirme aracı geliştirdik.

ilk önce, işimizle ilgili birçok sektörden derlediğimiz, dünyanın önde gelen 50 sosyal ve çevresel risk standardını inceledik. Daha sonra bu uygulamaları 24 temel etik uygulama alanına böldük. Tedarikçilerin kendi operasyonlarını sorgulamaları için her alana yönelik basit sorular hazırladık. Tedarikçilerimiz bu soruları yanıtlayarak riskleri kolayca tespit edebiliyor ve kendi operasyonlarındaki güçlükleri nasıl yönettikleri konusunda bildirimde bulunabiliyorlar. Bu sisteme, Risklere Hazırlıklılık Değerlendirmesi ("RRA") adını veriyoruz.

RRA aracı 2016'da 3TG ve kobalt izabe tesislerimizin ve rafinerilerimizin çoğunluğunu içerecek şekilde 193 izabe tesisi ve rafineride kullanıldı. Bu değerlendirmeler insan haklarına ve çevreyi koruma önlemlerine tehdit oluşturan sorunları değerlendirmek, bölgeye bağlı sistemsel riskleri tespit etmek ve tedarik kararları vermek için kullanılıyor. Ve 2017'den itibaren tüm kalay, tantal, tungsten, altın ve kobalt izabe tesislerinde ve rafinerilerinde Risklere Hazırlıklılık Değerlendirmesi'nin tamamlanması zorunlu hale geliyor.

RRA Aracını Kullanan İzabe Tesisleri ve Rafineriler

Her şirketin, tedarik zinciri risk yönetimi raporlaması için kapsamlı bir metodolojiye erişebilmesi gerektiğine inanıyoruz. RRA metodolojisini EICC'nin ve İhtilafsız Kaynak Kullanımı Girişimi'nin ("CFSI") 2016 yılı konferanslarında sunduk. EICC'nin platformu aracılığıyla RRA tüm üye kuruluşların ve ilgili tarafların erişimine açılacak. RRA, tedarik zincirinin herhangi bir düzeyinde yer alan tüm şirketler için tasarlandı ve birçok sektörde uygulanabilir. Böylece diğer şirketlerin de kendi sorumlu kaynak kullanımı çabalarında kaynak kullanımı tercihlerini bilinçli bir biçimde yapmalarına yardımcı olmayı amaçlıyoruz.

Denetlemekten daha fazlasını yapmak.

Üçüncü taraf denetimleri sayesinde standartlarımıza uygunluğu izabe tesisi düzeyine kadar yaygınlaştırmanın yanı sıra tedarik zincirimizde daha da derinlere inmemizi sağlayacak çalışmalar yürütüyoruz. Kobaltın elle madencilik yöntemleriyle çıkarılması konusunda gerçek zorlukların söz konusu olduğunu biliyoruz. Ancak bu alandan süresiz bir biçimde çekilmemiz, geçimini bu madencilik yöntemiyle sağlayan topluluklara zarar verebilir. Bu nedenle kobalt tedarikçilerimizle ve paydaşlarımızla beraber, elle madencilik faaliyeti yürüten her bir madenin standartlarımıza uygun olup olmadığını doğrulamaya yönelik bir program üzerinde çalışıyoruz. Bu madenlerin tedarik zincirimizde yer almasına, gerekli koruma önlemlerini aldıklarından emin olduktan sonra izin vereceğiz. Elle madencilik topluluklarına temel sağlık ve güvenlik eğitimleri veren ve çocukların okulda kalmasına yardımcı olmaya yönelik programlar gelistiren Pact gibi cok sayıda STK ile de is ortaklığı kurduk. Bunun yanı sıra, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde madencilik topluluklarında çocuk işçiliğini ve insan hakları ihlallerini önlemeye çalışan taban örgütlerine parasal yardımda bulunan ve destek olan uluslararası bir kuruluş olan Fund for Global Human Rights'a bağışta bulunduk.

Çalışmalarımız devam ediyor. Tedarik zincirimizin her aşamasında gerekli özenin gösterilmesini sağlayarak ve bizim gibi düşünen diğer şirketlerle ve kuruluşlarla iş ortaklıkları kurarak tüm dünyada insan haklarının ve çevrenin korunması için elimizden geleni yapmaya devam edeceğiz.

2016 Değerlendirme Puanları

Daha güçlü iş ortaklıkları, daha güçlü sonuçlar.

2016'da 705 adet üretim, lojistik ve iletişim merkezi tesisi üzerinde gerçekleştirdiğimiz tedarikçi değerlendirmelerinin sonuçları, performans ve uygunluk bakımından var olan eksiklikleri gösteriyor.

Değerlendirmeye alınan her tedarikçi sahası, Davranış Kuralları'mız açısıdan gösterdiği performans temelinde 100 puanlık bir ölçek üzerinden derecelendiriliyor. 90-100 arası puan alması yüksek performans, 59 veya daha düşük puan alması ise düşük performans gösterdiği anlamına geliyor. 60-89 arası puan ise orta düzeyde performans olarak kabul ediliyor.

2016'da, tedarik zincirimizde düşük performans gösteren tesis sayısı yüzde 31 azaldı. Yüksek performans gösteren tedarikçi tesislerinin sayısı ise yüzde 59 artış gösterdi.

^{*}Yüksek performans gösteren tedarikçilerin bu başarıyı sürdürmesini sağlamak için uygulanan, sayısal olmayan bir şekilde puanlanan 66 yönetim sistemi değerlendirmesi 2015 değerlendirme sayımına dahil edilmemiştir.

2016 Değerlendirme Puanları.

Bir tedarikçinin Davranış Kuralları performansını değerlendirirken farklı derecelerde iyileşme gerektiren alanları da belirliyoruz. Tespit ettiğimiz ihlalleri önem derecelerine göre üç kategoriye ayırıyoruz: İdari uygunsuzluk, ihlal ve önemli ihlal.

İdari uygunsuzluk; politikalarda, prosedürlerde, eğitimlerde veya iletişimle ilgili konularda görülen uygunsuzlukları kapsıyor. Örnekler:

- Kayıt tutmada yetersizlik
- Politika veya prosedürleri belgelemede yetersizlik
- Politikalarla ilgili eğitimde yetersizlik

İhlaller ise uygulamalarda rastlanan bulguları kapsıyor. Örnekler:

- · Çalışanlara yeterince sosyal hak sunulmaması
- İşe alım öncesi, iş akdi yürürlükteyken ve iş akdi sona erdikten sonra mesleki sağlık kontrollerinin hiç yapılmaması veya yetersiz düzeyde yapılması
- Çevresel izinlerin alınmaması veya yetersiz düzeyde alınması

Önemli ihlaller, Apple'ın en ciddi ihlaller olarak gördüğü uygunsuzlukları kapsıyor. Bu sorunlara kesinlikle tolerans göstermiyoruz. Örnekler:

- · Çocuk işçi veya zorla çalıştırma
- · Belgede sahtecilik
- Çalışanların korkutulması veya çalışanlara misilleme yapılması
- Çevre ve güvenlik tehditleri

2016 yılına ait değerlendirme sonuçlarımız Çalışan Hakları ve İnsan Hakları, Çevre, Sağlık ve Güvenlik konularındaki bulgularımızı ve sonrasında attığımız adımları içeriyor.

2016 Değerlendirme Sonuçları

Çalışan Hakları ve İnsan Hakları

2016'da, çalışan hakları ve insan hakları alanında 22 önemli ihlal tespit edildi. Bu ihlallerden 10'u borç karşılığı çalıştırma, 9'u çalışma sürelerinde sahtecilik, 2'si taciz ve 1'i (15 yaşında) çocuk işçi çalıştırma biçiminde ortaya çıktı.

Bu ihlallerin her biri için aşağıdaki eylemleri uyguladık:

Borç karşılığı çalıştırma

İşe alma karşılığında çalışanlardan ücret alınmasına izin vermiyoruz. Bu nedenle her bir örnekte tedarikçiden, çalışanın ödemiş olabileceği her türlü işe alım ücretini ayrıntılı bir şekilde araştırmasını talep ediyoruz. İhlalin kanıtlanması halindeyse tedarikçinin işe alım ücretlerinin tamamını çalışana geri ödemesi gerekiyor. Ve ayrıca tedarikçinin, çalışanlardan ön ödeme biçiminde işe alım ücreti alan ve uygulamalarını iyileştirme kararlılığı göstermeyen özel istihdam bürolarıyla ilişiğini kesmesi gerekiyor.

Taciz

Tedarikçilerin herhangi birinde taciz gibi önemli bir ihlal tespit edildiğinde, olayın arkasında yatan nedenleri ve şikayet sistemlerinin ne kadar etkili olduğunu araştırmalarını talep ediyoruz. Tedarikçinin sonuçları Apple'a bildirmesi ve olayın tekrarını önlemeye yönelik ayrıntılı adımları içeren bir düzeltici eylem planının yanında bir temel neden analizi sunması gerekiyor.

Çocuk işçiliği

Çocuk işçiliği olayı tespit edildiğinde tedarikçinin çocuk işçiyi derhal güvenli bir şekilde evine göndermesi, yasal çalışma yaşına gelinceye kadar ücretlerini ödemeye devam etmesi, ona bir eğitim fırsatı sunması ve yasal çalışma yaşına ulaştığında yeniden istihdam teklifinde bulunması sağlanıyor.

Çalışma sürelerinde sahtecilik

Çalışanların çalışma sürelerine ilişkin verilerin tahrif edildiğini belirlediğimizde, ihlali derhal tedarikçi şirketin CEO'suna bildiriyoruz. Temel nedenleri tespit etmek ve eksikliği gidermek için, tedarikçinin etik politikası ve yönetim sistemi baştan aşağı gözden geçiriliyor. Ayrıca gelecekte benzer ihlallerin yaşanmasını önlemek için tedarikçinin düzenli denetimlerden geçmesini sağlayarak gözden geçirilen politikanın uygulandığından emin oluyoruz. Buna ek olarak tedarikçinin tüm kayıtları gözden geçirerek çalışanların gerçek çalışma saatlerini doğru bir şekilde yansıtır hale getirmesi gerekiyor.

2016'da gerçekleştirdiğimiz 705 tedarik zinciri değerlendirmesinde, Çalışan Hakları ve İnsan Hakları kategorisinde ortalama değerlendirme puanı 100 üzerinden 85 olarak belirlendi.

Çalışan Hakları ve İnsan Hakları Uygunluk Oranı

2016'da, Çalışan Hakları ve İnsan Hakları kategorisinde performans çıtasını yükselttik. Örneğin; yabancı çalışanların sonradan tedarikçi tarafından kendilerine geri ödenmesi şartıyla özel istihdam bürolarına işe alım ücreti ödediği durumları ele aldık ve söz konusu işçilerin borçlu duruma düşme ihtimaliyle karşı karşıya kalmamaları için, şartlarımızı tedarikçilerin bu ücretleri doğrudan özel istihdam bürosuna ödemesini zorunlu kılacak şekilde iyileştirdik. 2016'da, bu kapsama giren 15 örnekte düzeltme sağlandı.

Öğrenci işçilere yönelik korumalar da güçlendirildi. Bazı ülkelerde öğrenci stajyerlere yasa gereği normal işçilere göre daha düşük oranda ücretler ödeniyor. 2016'da Davranış Kuralları'mızın ilgili maddelerini, tedarikçilerimizin öğrenci işçilere normal işçilere ödenene denk düzeyde ücret ödemesini sağlayacak biçimde değiştirdik. Sonuç olarak bu yıl tespit edilen buna benzer üç örnekte düzeltme yapıldı.

Standartlarımızın altında puan alan tesislerde belirlenen ihlallerin büyük çoğunluğu ücretler ve çalışma saatleriyle ilgiliydi. Ücret ihlali örnekleri arasında, gerekli ayrıntıları içermeyen maaş bordroları veya ücretler ve sosyal haklarla ilgili yazılı politikaların yetersiz olması gibi sorunlar yer alıyordu. Çalışma saatleriyle ilgili ihlal örnekleri ise hatalı kayıt tutma veya zorunlu izin günlerinin yeterli düzeyde kullandırılmaması gibi durumları içeriyordu. Değerlendirmelerimizde, ayrımcılığın ve tacizin önlenmesi, şikayet mekanizmaları, çocuklar ve öğrenci işçiler gibi özel kesimlerin korunmasına ilişkin süreçlerle ilgili ihlallerin oranının daha düşük bir yüzdeye sahip olduğu belirlendi.

Çalışan Hakları ve İnsan Hakları

Üygunsuzluk Nedeniyle Düşülen Puanların Ortalaması* : 15,4

Uygunsuzluk Türü

Düşülen Puan

0) g an 10 a 2 1 a 1 c 1	2 33.1.1.1			
	Düşülen Toplam Puan	İdari Uygunsuzluk	İhlal	Önemli İhlal
Ücretler ve Ödenekler	4,7	0,3	4,4	0
Çalışma Saatleri	4,6	0,6	3,9	0,1
Zorla Çalıştırmanın Önlenmesi	1,9	1,1	0,7	0,1
Sözleşmeler	1,2	<0,1	1,2	0
Ayrımcılığın Önlenmesi	0,8	0,5	0,3	0
Taciz ve İstismarın Önlenmesi	0,6	0,4	0,2	<0,1
Şikayet Mekanizmaları	0,6	<0,1	0,5	0
Ayrılmcılığa Karşı Korunan Kesimler	0,5	<0,1	0,4	0
Örgütlenme Özgürlüğü ve Toplu Pazarlık Hakkı	0,3	0,1	0,2	0
Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi	0,2	0,2	0	<0,1

^{*}Rakamlar, yuvarlama nedeniyle toplamı vermeyebilir.

2016 Değerlendirme Sonuçları

Sağlık ve Güvenlik

2016'da, Sağlık ve Güvenlik kategorisinde herhangi bir önemli ihlal tespit etmedik.

2016'da yaptığımız 705 tedarik zinciri değerlendirmesinde, Sağlık ve Güvenlik kategorisinde ortalama değerlendirme puanı 100 üzerinden 87 olarak belirlendi.

Standartlarımızın altında puan alan tedarikçilerde tespit edilen ihlallerin büyük çoğunluğunun, tehlikeleri önleme ve acil durumlara hazırlıklı olma düzeyi ile ilgili olduğu görüldü.

Tehlikeleri önleme ile ilgili ihlal örnekleri arasında uyarı işaretlerinin yetersiz olması veya makine ya da ekipman korumalarının yeterli düzeyde kullanılmaması yer alıyor. Örneğin lazer makinelerinin doğru bir biçimde çalıştırılması, hem göz koruması kullanmayı hem de çalışanın önünde her zaman bir koruyucu kalkan bulunmasını gerektiriyor. Bunlardan en az birinin eksik olmasını bir ihlal olarak değerlendiriyoruz. Makine veya ekipman muhafazalarının yetersiz olduğunu belirlersek tedarikçinin ekipmanı kullanmayı derhal bırakmasını ve makineyi tekrar kullanıma almadan önce gerekli koruyucu donanımı eklemesini zorunlu tutuyoruz. Ayrıca tedarikçiden, eklediği yeni donanımlar için belirlenen güncellenmiş güvenlik prosedürlerini gösteren işaretler asmasını talep ediyoruz.

Acil durumlara hazırlıklı olma düzeyiyle ilgili ihlal örnekleri arasında acil durum müdahale planlarının, kurtarma planlamasının veya çıkış işaretlerinin yetersiz olması bulunuyor. Örneğin acil durumlara müdahale planının tüm personel için ayrıntılı çıkış yollarını, acil durumlarda iletişim kurulacak doğrudan sorumlu kişileri veya yangın, kimyasal maddelerin yanlış kullanımı ya da doğal afet gibi tekil acil durum türlerine özgü hafifletici önlem adımlarını içermemesi halinde bunu bir ihlal olarak kabul ediyoruz.

Acil durumlara müdahale planlarının yetersiz olduğunu belirlediğimizde, tedarikçinin bir acil durum tahliyesinde çalışanların toplanacağı noktaları belirlemesini, tesis içinde acil durum tahliye haritaları ve prosedürleri yayınlamasını ve asmasını, ayrıca bu yeni prosedürleri çalışanlarına bildirmesini zorunlu tutuyoruz.

Değerlendirmelerde tespit edilen ihlallerin daha küçük bir yüzdesi de sağlık ve güvenlik izinleri, olay yönetimi, çalışma ve yaşam koşulları ile ilişkili.

Sağlık ve Güvenlik

Uygunsuzluk Nedeniyle Düşülen Puanların Ortalaması*: 12,8

Uygunsuzluk Türü Düşülen Puan

	Düşülen Toplam Puan	İdari Uygunsuzluk	İhlal	Önemli İhlal
İşçi Sağlığı ve Güvenliği Risklerinin Önlenmesi	5,4	0,7	4,7	0
Acil Durumları Önleme, Hazırlıklı Olma Düzeyi ve Müdahale	3,8	0,9	2,9	0
Sağlık ve Güvenlik İzinleri	2,0	0	2,0	0
Tıbbi Denetim ve Olay Yönetimi	1,0	<0,1	1,0	0
Çalışma ve Yaşam Koşulları	0,6	0	0,6	0

^{*}Rakamlar, yuvarlama nedeniyle toplamı vermeyebilir.

2016 Değerlendirme Sonuçları

Çevre

2016'da Çevre ile ilgili olarak biri atık su ihlali ve diğeri hava emisyonları ihlali olmak üzere iki önemli ihlal tespit edildi. Bu ihlallerin her biri için şu eylemleri uyguladık:

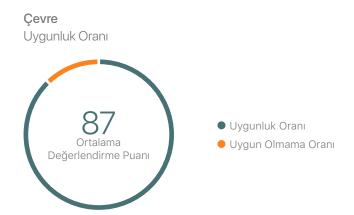
Atık su

Atık suyla ilgili her ihlalde, tedarikçinin gerekirse üretime ara vererek atık su tahliyesini derhal durdurmasını istiyoruz. Ardından tedarikçinin kapsamlı bir temel neden analizi yapması, gelecekte yaşanabilecek olayları önlemeye yönelik eylemleri hayata geçirmesi ve atık su kirliliğinin çevreye verdiği tüm zararları telafi etmesi gerekiyor.

Hava emisyonları

Hava emisyonlarıyla ilgili bir ihlal belirlediğimizde tedarikçinin hava emisyonunu derhal durdurmasını ve sorun çözülene kadar üretime ara vermesini sağlıyoruz. Ardından tedarikçinin kapsamlı bir temel neden analizi yapmasını ve gelecekte yaşanabilecek olayları önlemeye yönelik etkili bir plan hazırlamasını zorunlu tutuyoruz.

2016'da yaptığımız 705 tedarik zinciri değerlendirmesinde, Çevre kategorisinde ortalama değerlendirme puanı 100 üzerinden 87 olarak belirlendi.

2016'da tespit edilen ihlallerin çoğunluğu tehlikeli madde yönetimi ve çevresel izinlerle ilişkiliydi.

Tehlikeli madde yönetimi ihlallerine örnek olarak atıkların uygunsuz şekilde depolanması veya atıkların türlerine göre ayrılmasındaki yetersizlikler sayılabilir. Örneğin depolama tesisinde bir sızıntı olması durumunda depoda var olanın yüzde 110'u oranında materyali kontrol altına almaya yetecek bir altyapı bulunmuyorsa bu durumu bir ihlal olarak değerlendiriyoruz. Farklı atık türlerinin birbirinden ayrılma düzeyinin yetersiz olmasına örnek olarak tehlikeli atık materyallerinin tehlikeli olmayan atık materyallerinden tamamen ayrılamaması verilebilir. Atıkları birbirlerinden ayırma düzeyinin yetersiz olduğunu belirlediğimizde, tedarikçinin farklı türdeki atıkları derhal ayırmasını ve atıkları depolamak için güvenlik bariyerine sahip ayrı alanlar belirlemesini talep ediyoruz. Ayrıca tedarikçinin, atıkları uygun bir şekilde ayırma yöntemlerini ve atıkların bertarafıyla ilgili prosedürleri anlamalarını sağlamak amacıyla atık idaresi ekibine yönelik eğitimler düzenlemesini zorunlu tutuyoruz.

Çevresel izin ihlallerine örnek olarak ise süresi dolmuş izinler veya yetersiz faaliyet lisansları sayılabilir. Üretime başlamadan önce tedarikçilerin gerekli tüm izinlere sahip olması gerekiyor. Gerekli izinlerin alınmadığını tespit ettiğimizde tedarikçinin derhal ilgili yerel bürolara başvurarak eksik olan izin kayıtlarını yaptırmasını ve ilgili yasal süreci takip ederek gerekli izinler için başvuru yapmasını sağlıyoruz. Ayrıca tedarikçiden, gelecekte bunun gibi olayları önlemek için değişim yönetimi prosedürlerini iyileştirmesini talep ediyoruz.

Değerlendirmelerimizde sel suyu ve atık su yönetimi, hava emisyonlarının yönetimi, tehlikeli olmayan atık yönetimi, gürültü yönetimi ve kirlilik önleme konularında tespit ettiğimiz ihlallerin daha düşük bir yüzdeye sahip olduğunu gördük.

Çevre

Üygunsuzluk Nedeniyle Düşülen Puanların Ortalaması*: 13,2

Uygunsuzluk Türü Düşülen Puan

	Düşülen Toplam Puan	İdari Uygunsuzluk	İhlal	Önemli İhlal
Tehlikeli Madde Yönetimi	4,6	0,7	3,9	0
Çevresel İzinler	2,8	0	2,8	0
Sel Suyu Yönetimi	1,6	0,8	0,8	0
Hava Emisyonları Yönetimi	1,3	0,3	1,0	<0,1
Atık Su Yönetimi	1,2	0,5	0,6	<0,1
Tehlikeli Olmayan Atık Yönetimi	1,0	<0,1	0,9	0
Gürültü Sınır Değerleri Yönetimi	0,6	0,2	0,4	0
Çevre Kirliliğinin Önlenmesi ve Gürültü Azaltma	0,1	0,1	0	0

^{*}Rakamlar, yuvarlama nedeniyle toplamı vermeyebilir.

Geleceğe bakmak.

Her gün, tedarik zincirimizin her köşesinde, dünyayı bulduğumuzdan daha iyi bir durumda bırakma olanaklarıyla karşılaşıyoruz. Bu, bizim için hiç bitmeyecek bir mücadele. Tedarikçilerimizi en yüksek standartlara tabi tutarak ve uzun süreli değişimler için onlarla iş ortaklıkları kurarak yaşamları iyileştirme ve çevreyi koruma konusundaki taahhütlerimize bağlı kalıyoruz.

Apple'ın Tedarikçi Sorumluluğu Programı hakkında daha fazla bilgi edinmek için www.apple.com/tr/supplier-responsibility adresini ziyaret edin.

